

Kusz Veronika:

Dialogus és dráma Dohnányi vonós versenyműveiben¹

A hangszeres műfajok közül talán a versenyműben nyílik leginkább lehetőség drámai helyzetek megjelenítésére: karakterek, konfliktusok, cselekményszerűség zenei ábrázolására. A vonós repertoárból önmagukért beszélnek az olyan példák, mint Richard Strauss *Don Quixotéja*, vagy Berlioz *Harold-szimfóniája*, de a szorosabb értelemben vett versenyművekre is éppúgy igaz az állítás, még ha a „történet” esetükben talán több magyarázatra szorul is. Dohnányi vonós versenyműveiben is tetten érhető ez a szándék: az 1. hegedűversenyben például a szóló hangszer mintha külön személyiség volna, „aki” zenei értelemben kissé elhatárolódik környezetétől. A 2. hegedűversenyben még inkább úgy tűnik, szabályos dráma zajlik: az egyetlen hegedű által megszemélyesített karakter (a „hős”) a zenekar által megjelenített ellenféllel dacol. A konfliktus a hegedű és a zenekar dialogizáló szembeállításából bontakozik ki. Hasonló a helyzet a gordonkára és zenekarra írt Koncertstück esetében, amelyben azonban a szóló és tutti viszonya jóval összetettebb: konfliktus és harmónia között ingadozik. Mivel a cselló Dohnányi apjának hangszere volt, felmerülhet, hogy a darab rejtett narratívája az ő bonyolult kapcsolatukra is reflektál.

¹ A Berlász Melinda 70. születésnapja tiszteletére rendezett tudományos ülészakon, 2012. november 29-én elhangzott előadás absztraktja. [Az előadás teljes szövege itt olvasható.](#)